

Ученическото самоуправление – гласът на учениците

Тържествена церемония по отчитане на резултатите от Националната инициатива „Модел на ученическо самоуправление в професионалните гимназии“ и награждаване на участниците в нея събра в Аулата на Националната финансово-стопанска гимназия в столицата партньори и съмишленици на въвеждането на ученическото самоуправление (УС) в българските училища.

Инициентирана и организирана от Фондация „Институт за информални иновации“ с председател на Настоятелството д-р **Таня Желязкова-Тей**, церемонията се проведе на 24 юни 2026 г. под патронажа на Министерството на образованието и науката и бе заключителен етап от усилията на ръководствата на 30 професионални

УНИЦЕФ и още десетки неправителствени организации в тази посока.

Както хронологията сочи, още през 2015 г. бе отправен апел за въвеждане на механизъм за ученическо самоуправление на всички нива в училището до народните представители от Комисията по образованието и науката в 43-то Народно събрание. И в резултат на този апел бе осигурено вписването в чл. 171 (2) в Закона за предучилищното и училищното образование, според който „Учениците могат да участват в училищния живот и в организационното развитие на училището чрез различни форми на ученическо самоуправление на ниво паралелка и училище, определени с правилника на училището по

ник „Управляваме училището с ученическо самоуправление“, който е включен в е-формат в колекция „Материали за ученическо самоуправление“ от Каталога на образователни ресурси със свободен достъп в Дигиталната раница на МОН: <https://oer.mon.bg/s/oer/item-set/28594>. Резултатите от националната инициатива със същото име, осъществена в партньорство със СБУ в 28 училища от различен вид от всяка област.

И така се стига до 2025 – 2026 учебна година, когато се реализира Националната инициатива „Модел на ученическо самоуправление в професионалните гимназии“.

Всички тези значими постижения на **Института за информални иновации** бяха изтъкна-

Сава Раковски“, гр. Плевен, ПГ по електро-техника и електроника, гр. Пловдив, НППТО „М. В. Ломоносов“, гр. София, ПГ по компютърни технологии и системи, гр. Правец, ПГ по електроника „Джон Атанасов“, гр. Стара Загора, ПГ по икономическа информатика „Джон Атанасов“, гр. Търговище, ПГ по туризъм „Александър Паскалев“, гр. Хасково,

Председателят на Настоятелството на Фондация „Институт за информални иновации“ д-р Таня Желязкова-Тей по време на събитието

гимназии и представители на техните ученически общности през учебната 2025 – 2026 г. да дадат гласност на ученическото самоуправление и да го превърнат в част от развитието на демократичното и гражданското общество у нас.

Специална покана да бъде гост на значимото събитие бе изпратена до председателя на Синдиката на българските учители **д.ик.н. Янка Такева**. От нейно име Ивайла Василева, редактор във в. „Учителско дело“, поднесе поздравителен адрес на г-жа Желязкова и благодарствени грамоти, подписани лично от председателя на СБУ за всички участници в инициативата, постигнали очакваните резултати в нейното реализиране, както и за изключителни постижения в създаването на национален представителен уебсайт с образователно съдържание, до което след стартирането ще имат достъп всички училища в страната.

Отдадена на каузата да обединява българските ученици, да дава глас на техните идеи и мечти, да ги провокира и насърчава да бъдат не само ползватели, но и създатели на дигитално образователно съдържание, както и пълноценни участници в осъществяването на училищното управление чрез ученическо самоуправление, Фондация „Институт за информални иновации“ вече повече от десетилетие работи съвместно с ДАЗД, Синдиката на българските учители, МОН,

предложение на учениците. През 2016 г. в Наредба №13 (21.09.2016) за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование беше включено Приложение „Рамкови изисквания за създаване и функциониране на ученически съвети“.

През учебната 2017 – 2018 г. по поръчка на МОН бе издадено помагалото „УЧЕНИЧЕСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ. Пътеводител. Кой? Какво? Къде? Кога? Как? Защо?“ (2018 г.), в което са разгледани ролите на всички съучастници в ученическото самоуправление (учениците; учителите; директора; родителите; местните институции, обществените, медиите; бизнеса; структурите на гражданското общество). През 2019 г. електронният формат на изданието е качен в сайта на МОН (УСП, 2019 г.) в помощ на класния ръководител.

2022 г. също е значима за Фондация „Институт за информални иновации“, защото моделите за дейности на ученическото самоуправление са включени в електронното издание „Ученическото самоуправление – лесно и интересно. Модел“, за разпространение на добрите практики в училищата от цялата страна. Изданието е включено в колекция „Материали за ученическо самоуправление“ от Каталога на образователни ресурси със свободен достъп в Дигиталната раница на МОН: <https://oer.mon.bg/s/oer/item-set/28594>. А през 2023 г. – бе издаден сбор-

от д-р Таня Желязкова-Тей по време на тържествената церемония в присъствието на официалните гости членове на Почетния комитет на церемонията, сред които **Ева Жечева** – директор на Дирекция „Права на детето“ в администрацията на омбудсмана на Република България **Ваня Тивидошева** – директор на Дирекция „Професионално образование и обучение“ в МОН, началникът на РУО – София-град, **д-р Елеонора Лилова**, началникът на РУО – Габрово, **Георги Маринов**, проф. **д-р Нели Бояджиева** – председател на секция „Педагогика и психология“ – СУБ, **д-р Ваня Кастрева**, председател на Управителния съвет на Сдружение „Архитекти на бъдещето“, директори и учители от професионални гимназии в столицата и страната, участвали в инициативата.

В хода на церемонията бяха презентирани символите на Ученическото самоуправление – лого и девиз, клипът на химна „Ние сме силата на промяната“, както и сайтът „Ученическото самоуправление – гласът на учениците“, а своите знания и умения демонстрираха талантиливите, активни и отговорни млади хора от цялата страна, участващи в инициативата: от Професионална гимназия (ПГ) „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Видин, НППГД „Сава Младенов“, гр. Тетевен, ПГ по икономика и мениджмънт, гр. Пазарджик, ПГ по транспорт „Юрий Гагарин“, гр. Радомир, ППСТТ „Георги

чаха празнични приветствия от официалните гости, които отправиха своите благодарности за упоритостта, последователността и ангажираността на Фондация „Институт за информални иновации“ и лично на неговия председател г-жа Желязкова, за постигнатите резултати през изминалите години в областта на ученическото самоуправление, а именно създадения работещ механизъм за консултации, обмяна на опит и добри практики, обучение за ученическото самоуправление и взаимодействие между структурите на ученическото самоуправление на всички нива в образователната система, създаването на съвременно електронно средство за мотивиране на децата и учениците да се включват в структурите на УС на всички нива (училищни и извънучилищни) – УС на община, УС на област, Съвет на децата към ДАЗД, и др.

Топли думи споделиха г-жа Жечева, г-жа Тивидошева, д-р Лилова, д-р Кастрева, инж. Таня Михайлова, директор на НППТО „М. В. Ломоносов“, гр. София, Мелис Мехмедова от ПГ по дизайн в София, член на Съвета на децата към ДАЗД, и др.

Бяха връчени сертификати и подаръци на екипите на участващите професионални гимназии, които представиха своите модели на структурирано ученическо самоуправление във всяка паралелка в съответствие с действащата нормативна база в образованието, включително със Златна значка „Рицар на

познанието“ – програмистите, а останалите – със Сребърна значка „Рицар на познанието“ от Наградния фонд на ИИИ, благодарствени грамоти от СБУ и книги от МОН и Издателство „Фюг“, издания на ДАЗД, сп. „Професионално образование“ от НИОН „Аз-буки“ и др.

Д-р Елеонора Лилова връчи плакети от името на РУО – София-град, на професионалните гимназии от София – НППТО „Ломоносов“, с директор **инж. Таня Михайлова** и Националната финансово-стопанска гимназия – домакин на събитието, с директор **Елена Маринова**.

Поздравителни адреси по повод церемонията „Ученическото самоуправление – гласът на учениците“ бяха получени от кабинета на президента на Република България Илияна Йотова – началника на кабинета Надя Младенова, председателя на Комисията по образованието и науката в 52. Народно събрание Димитър Здравков, Велислава Делчева – омбудсман на Република България, председателя на Съвета на ректорите на висшите училища в Република България проф. д-р Миглена Темелкова, Кристина де Бройн – представител на УНИЦЕФ за България, заместник-председателя на Държавната агенция за закрила на детето Ивайла Касърова, председателя на Управителния съвет на Българската стопанска камара Добри Митрев, както и от директора на Професионалната гимназия по транспорт „Юрий Гагарин“, гр. Радомир, инж. Албена Радо-славова.

Реализираната инициатива още веднъж доказа значимата роля на ученическото самоуправление за формиране на основните граждански и лидерски умения сред подрастващите и превръщането им в равноправни членове на демократичното общество у нас и в глобален аспект.

Материала подготви Ивайла ВАСИЛЕВА